

andet, som vil give det hele. Naar den sidste ærede Taler bemærkede, at 5,000 Rbd. dog ikke var nogen stor Sum til at undersøge et saa stort Materiale, vil jeg dog ikke undlade at gøre opmærksom paa, at vi jo allerede give en ganske høj Sum til det statistiske Bureau, nemlig 9. a 10,000 Rbd. aarlig — Summen er endog saa bleven forhøjet de sidste Par Aar — og der maa dog for dette kunne blive udført en Del Arbejde; den forlangte Bevilling skal kun gives til Medhjælp. Jeg vil hverken udtale nogen Ros eller Dabel over, hvad den ærede Minister har gjort med Hensyn til Arbejdsfemaerne. Jeg udtalte allerede ved første Behandling, at jeg troede, at der var en anden Vej, som vilde have været heldigere, men at jeg ikke bestemt mindre maatte paa-skjønne, at den ærede Indenrigsminister paa sin Vis om end paa en Maade, som jeg ikke ansaa for at være den heldigste, havde søgt at bringe dette Materiale til Veie, og det er ogsaa derfor, at jeg har kunnet være med til at give denne mindre Sum. Det sker just ikke, for at en Kommission skal blive nedsat, men for at der maa kunne komme nogle „kjendte“ Mænd til Hjælp til det statistiske Bureau. Naar jeg siger kjendte Mænd, tænker jeg navnlig paa saadanne Folk, der kunne have Kjendskab til de Indberetninger, der kommer fra Kommunerne, og vide at vurdere dem og støtte det statistiske Bureau i at drage Resultaterne ud af Arbejdsfemaerne.

Winther: Jeg vil tillade mig at fremkomme med et Par Ytringer om Bevillingen til Skytteforeningerne. Det er altid forekommet mig at være noget Unaturligt, at man i et Land som Danmark, hvor hver vaabendygtig Mand efter Loven skal indkalbes til Vaabendøvelse, vil give extraordinære Bølsb til saadanne Bestræbelser, som dem, der komme tilsyne gennem Skytteforeningerne. Jeg maa finde dette saa meget mindre rigtigt, som der efter den bestaaende Lovgivning ikke engang gives nogen Lettelse i Uddannelses-tiden for dem, der have gennemgaaet disse Øvelser, og som derved have erhvervet sig en Dygtighed, der er saa stor, som den overhovedet fordres i Hæren. Skal man have disse Udgifter, forekommer det mig, at man ogsaa bør have noget Udbytte deraf, og derfor mener jeg, at der, forsaavidt man vil vedblive med denne Bevilling, maa stræbes hen til, at den, der har gennemgaaet saadanne Øvelser og som ved sin Indtrædelse i Hæren kan bevise sin Dygtighed ved en Prøve, faar en saa meget kortere Uddannelses-tid. Dersom vi skulle kunne komme til Besparelser med Hensyn til vore store Hæruddgifter, kan der ikke være nogen Tvivl om, at det væsentligt vil berø paa, at Øvelses-tiden bliver kortere for Alle, idet vi jo ikke ville gaa bort fra at indkalde Alle, hvilket jeg for min Del heller ikke vil. Jeg siger kun dette, fordi jeg agter at stemme imod den hele Post, idet det fore-

kommer mig, at den ikke svarer til vore Forhold. Sagen forholder sig anderledes i et Land som England, hvor man ikke har almindelig Værnepligt, men hvor man dog tror, der bør være et stærkt Lokalforsvar for Den imod Indfald andethedsfra. Der kan jeg finde en saadan Indretning naturlig; men her er den efter min Mening kun en Østerøvelse, som ikke har nogen Grund i vort Lands Forhold. Jeg kan saa meget hellere stemme imod denne Post efter at have hørt de Bemærkninger, som det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) fremsførte; thi de vise mig, at der er noget Usundt i det Hele og Noget, som maa have en eller anden Hensigt, der ikke træder klar frem. Jeg er overbevist om, at der maa stille nogen Politisk bagved. Det glæder mig, at disse Bemærkninger kom fra det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds; thi det synes mig at maatte bringe Afkillige til at blive opmærksomme paa, at dette er Noget, man skal se at komme af med; men vil man ikke af dermed, maa vi i Aar, da Herloven foreligger til Revision, søge at bevirke, at Bevillingen kommer til at bære Frugt paa den af mig antydede Maade. — Jeg har i Forening med et andet æret Medlem af Udvalget tilladt mig at stille et Endringsforslag, som gaar ud paa at nægte den Sum, der er begjært til Bearbejdelse af det Materiale, som er indsamlet angaaende Arbejdernes Stilling. Grunden til dette Forslag er den, at jeg principielt er imod, at man, naar der trænges til Lov angaaende vigtige Samfunds-anliggender, som ere af den Besskaffenhed, at de maa være Folkets Repræsentation bekjendte, behøve end nogen Anden, laver Kommissioner, som træde op med en vis autoriseret Myndighed lige overfor Rigsdagen, og som anmelder sig en Indsigt, de maatte aldeles ikke have i de praktiske Anliggender, men hvorved dog Rigsdagens Stilling vanskeliggjøres. Vi have haft flere af disse uheldige Kommissioner, og jeg vil som Exempel nævne Kirkekommissionen. Er den ikke et Mærvidt paa Rigsdagen med Hensyn til Tilendbringelsen af enkelige Love? Vi have ligeledes haft en Kjøbstadkommission, men hvad er det for en Frugt, der er kommen af den? Det er en unaturlig Frugt; det er Noget, som efter min Mening strider imod Grundloven; det er et Indgreb i Næringsfriheden, hvortil man ikke skulde tænke sig, at der kunde komme Forslag frem paa en Tid, som denne. Skulde vi nu ogsaa her gaa til at faae en Kommission nedsat — det er saavidt jeg har kunnet skjønne, Ministerens Hensigt — forekommer det mig, at det atter vilde være et Mistillidsvotum til Rigsdagens Indsigt i saadanne Anliggender. Jeg vil ikke være med til at give min Stemme dertil. Jeg ser nu vel, at Flertallet i Udvalget har foreslaaet en Mellemvei. Det ønsker heller ikke nogen Kommission, og i det Stykke kan jeg altsaa slutte mig til det. Jeg stemmer subsidiært med Flertallet,